

миш қишлоқ хўжалиги учун керак, жуда керак. Бу соҳа асло ўлмайдиган катта бир хазинадир. Шу боис шогирдларни кўпайтиришга ҳам ҳаракат қиляпмиз. Академик Ботир Сулаймонов бошчилигида ТошДАУ олимлари томонидан янгидан янги таклиф-

лару инновацион ғоялар журнал саҳифаларида берилаётгани учун устозларга-да раҳмат. Яна бир карра барчаю барчани, аввало ҳаловатидан кечиб, тақдирини ер билан боғлаган кишиларни улуғ айёмлар билан муборакбод этамиз.

Меҳнатингиз роҳатини кўриш бахти сизга доимо насиб этсин.

Хурсандбек Собиров,
“Хоразмагрокимёҳимоя” ХАЖ
директор ўринбосари.

Қорақолпоғистон – мардлар маскани

ЎСИМЛИКЛАР ҲИМОЯСИ ЯЛҚОВЛИКНИ ЁҚТИРМАЙДИ

Ернинг ҳолатини, тупроқ таркибини билмасдан, унга кўркўрона ишлов бериш, далага турли кимёвий воситаларни бетўхтов солавериш илмий хулосаларни менсимаслик билан тенг. Биз узоқ йиллар ернинг ҳолатини билмасдан, тупроқда қанча азот, қанча фосфор ва бошқа элементлар борлигини билмасдан ишлов бериб келдик. Эндиликда “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ мутахассислари, таниқли тупроқшунос олимлар билан ҳамкорликда агрокимёвий хаританомалар тузишга астойдил киришяпмиз. Шу тариқа Қорақолпоғистонда ҳам деҳқончилик маданияти-

нинг ривожланишига шароит туғилади. Шунингдек тизимдаги ёш мутахассисларни устоз-шогирд тамойили асосида маҳоратини оширишга ҳам ҳаракат қиляпмиз. Чунки бугун замон ўзгармоқда, ўсимликларни касаллик ва зараркунандалардан ҳимоя қилиш соҳасида ҳам янгиликлар кўп. Янги номдаги фунгицидлар, биопрепаратлар қишлоқ хўжалигига кириб келмоқда. Қайси ўсимликка, қайси кимёвий воситани қачон ва қанча миқдорда қўллаш керак, унинг салбий ва ижобий таъсири ўсимликда қачон кўзга ташланади? Мана шундай саволлар туғиладики, экинзорга кирган ё мевали дарахтларни кўздан кечираётган киши билмидон бўлмаса, янги китоблару соҳага оид илмий журналларни ўқимаса уялиб қолиши тайин. Негаки, деҳқончилик сир – асрорлари кишидан доимий изланиш, ўрганишни талаб этади. Бу борада ҳам орқада қолганимиз йўқ. Ўтган йил давомида турманларда бир неча мартаба ўқув-семинарлар, кимёвий воситаларнинг кўргазмасини ташкил этдик. Мутахассисларимизга “Ифода”нинг им-

кониятлари, бу корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар хорижликдан асло қолишмаслигини айтиб, уларни янги кимёвий воситаларнинг хусусиятлари билан таништирдик. Дарвоқе “Ифода”нинг Наманган вилоятида янги заводи очилганини интернетда ўқидим. Очиғи, Наманганликларга ҳавасим келди ва мана шундай корхоналар Қорақолпоғистонда ҳам ташкил этилса, биз далада ишлатаётган кимёвий воситалар анча арзон бўларди-да, деган андиша туғилди кўнглимизда. Тўғрида, юртимизда илмфан ривож топган, олимларимизнинг салоҳияти юқори, ҳатто илмий янгиликлар дунё олимларини-да эътирофига сазовор бўлмоқда. Янги ускуна олиш, уни ўрнатиш, қўшимча иш ўринлари яратиш... Бу борада тадбиркорларимизнинг тажрибаси катта, шундай хайрли юмушга қўл урмоқчи бўлганга давлатнинг ўзи энг яқин ҳамкор. Демак бу борадаги бугунги орзу, иншооллоҳ, эртага албатта амалга ошади. Бугун эса ўтган йил амалга оширилган ишлар бўйича айрим рақамларни санаб ўтай.

Ўтган йилнинг февраль-май ойларида жами 9374 тонна азотли ўғитлар ғалла майсаларини озиклантиришга йўналтирилди. Бу ишнинг сифатини мутахассисларимиз туну кун назоратга олишди. Шунингдек 53минг гектар ғалла майдонларига тасдиқланган график ва тавсияномаларга асосан «Карбамид» минерал ўғити ва биостимуляторлар билан 3 маротаба суспензия сепилди ва бу ҳосилдорликни сезиларли оширди. 86291 гектар пахта майдонларига Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги билан биргаликда графиклар ишлаб чиқилиб, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши томонидан тасдиқланди ва озиклантириш графикда қатнашадиган отрядлар, техникалар, сарфланадиган ҳаражатлар ҳисоб-китоби ва тадбирни ўтказиш муддатлари белгиланди.

Пахта майдонларига озиклантириш билан бирга соф

ҳолда май-июль ойларида соф ҳолда 19100 тонна (шундан кластерлар томонидан 1807 тонна) азотли, 5522 тонна фосфорли ва 2155 тонна калийли минерал ўғитлари агротехник муддатларда берилди.

Пахта майдонларига суспензия тадбирларини ўтказишга 2524 та фермер хўжаликлари билан шартномалар тузилиб, ҳақиқатда 86291 гектар пахта майдонларига тасдиқланган график ва тавсияномаларга асосан «Карбамид» минерал ўғити биостимулятор препаратлари билан 3-маротаба суспензия тадбирлари ўтказилди. Айни чоғда Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги билан биргаликда 2020 йил ғалла ҳосили учун 53000 гектар майдонларга кузги экиш билан фосфорли ва калийли минерал ўғитларни етказиб бериш бўйича графиклар ишлаб чиқилиб тасдиқланди. Шу тариқа август-октябрь ойларида жами 2009 тонна фосфорли

ва 897 тонна калийли минерал ўғитлар экинзорларга берилди. Айни пайтда нафақат жанубий, балки анча совуқ бўлган шимоллий туманларда ҳам экинларнинг аҳволи ёмон эмас.

Келгусида пахтаю дончилик қатори бошқа экин турлари бўйича ҳам ишларимизни намунали ташкил эта олсак марра бизники, ўсимликларни ҳимоя қилиш борасида катта харажатга йўл қўйилмайди. Бу арзон ва сифатли, мўл-кўл маҳсулот тайёрлаш демакдир. Айни чоғда Қорақалпоғистонда ўсимликларни ҳимоя қилиш тизимида ялқовликка ўрин йўқ шиори остида илмий тавсияларга амал қилган ҳолда меҳнат қилинмоқда. Бу сай –харакатлар ғалвир сувдан кўтарилган маҳал албатта ўз натижасини кўрсатади.

Оттабек Давлетов,
"Қорақалпоқагрокимёҳимоя"
ХАЖ раиси

Андижон – ғайрату шижоатда биринчи

ИЛМГА ТАЯНГАН ДОҒДА ҚОЛМАЙДИ

Табиат инжиқликлари барчани қийнаган бўлса-да, жорий йил андижонлик пахтакорлар давлатга пахта сотиш бўйича шартномани ортиғи билан уддаладилар. Айни чоғда вилоятнинг қайси даласида бўлманг, дала юмушлари бир муддат бўлса-да тўхтагани йўқ. Ер бағрини қоплаган ва совуққа бардошли бўлиб қолган ғалла майсаларию оралиқ экинлар жойлаштирилган далаларга қадар, барча пайкаллар "Андижонагрокимёҳимоя" ХАЖ мутахассислари эътибо-

рида. Иссиқхонада маҳсулот етиштириш орқали мўмайгина даромад олаётган мулкдорлар ҳам, томорқая катта пайкалда боғборчиликка меҳр қўйган кишилар ҳам тажрибали мутахассислар хизматидан баҳраманд бўлишмоқда. Республикамиз Конституцияси қабул қилинган кун ва Қишлоқ хўжалик ходимлари кунига бағишлаб вилоятда ўтказилган тантанали йиғилишларда вилоят раҳбари томонидан эътироф этилганидек, агрокимёҳимоя идорасининг кўмагию шижоатсиз ви-

лоят қишлоқ хўжалиги тизимини тасаввур этиб бўлмайди. Чунки ерга ишлов бераётган фермерми, боғбону мулкдорми ё янги даврда катта ишонч билдирилаётган кластерми, ўсимликлар ҳимояси билан жиддий шуғулланмас экан ҳеч нарсага эриша олмайди. Айниқса водий шароитида. Чунки водийда, шу жумладан Андижонда табиий шартшароит зараркунандаю касалликларнинг авж олиши учун жуда қулай. Озгина эътиборсиз бўлсангиз бутун меҳнату